

עבודת השעה

פרשת "וירא"

האהל ומחנה לעובדי אורח שייכל לקיים מצוות הכנסת אורחים ויש אומרים שפתח את כל כוונת האהל על מנת לא לפספס אף עובר ארח והפס"ס מרגיש כ"חם היום" כלומר שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה והיה חם כבד בארץ, וכל זה נעשה בגלל שני טעמים האחד כדי ליבש את פצעו של אברהם אבינו, השני כדי לנטרל את האנשים בעולם שלא יצאו מביתם בשל החם הכבד וכך יוכל לשלח את שלשת המלאכים לאברהם, לכן נגלה בפניו הקב"ה לבקרו. וזוהי אחת מן המצוות שצוה לנו השי"ת ונקראת מצות בקור חולים והיה ראוי לברך ברכה על מצוה זו כפי שאנו מברכים על כל מצוה שאנו מקיימים. אבל לפי שאין זה דבר הנתון בידינו שהרי יתכן שלא יקבל בקור לכן לא צוה חכמים לברך על כך, שאין ראוי לברך אלא על מצוה שהיא תלויה בידינו. ועוד טעם לדבר משום שאין ראוי לברך אלא על דבר שרק ישראל מקיימים, אבל דבר שגם אמות העולם מקיימים אין מברכים עליו ולפי שאנו רואים שבוענין זה של בקור חולים והימים הגויים בטפול חולים, לכן לא נצטוו לברך ומצוה זו יקדשה מאוד כפי שאנו אומרים בכל יום בזמירות התפילה שהיא אחת מן המצוות שאדם אוכל פרותיהן בעולם הזה והקרו קצת לו לעולם הבא. וכל מי שהוא מבקר את החולה נצול מדינה של גיהנם והקב"ה מצילו מן היצר הרע ומן היסורים.

שלישה אנשים נצבים עליו (וירא יחב) אחד בא בדמות "סוחר מדברי" ואחר בדמות "סוחר תבואות עירוני" ואחד בדמות "רב חובל של ספינה" (מדרש) ולמה באו מלבשים בצורה כזאת דוקא? הנה חז"ל אמרו: כי כל העולם כולו חיים בזכותו של אברהם אבינו, ככתוב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בזכות אברהם בראם, והרי העולם עשוי שלישי מדבר, שלישי ישוב, שלישי ים, ועל כל שלישי ממנה מלאך מיוחד, לפיכך באו בעת שלשת המלאכים הללו, לבקור חולים, אצל אברהם, אשר בזכותו הם קימי, ומלאך הממנה על המדבר נראה בדמות "סוחר מדברי" ומלאך הממנה על הישוב, נראה בדמות "סוחר תבואות" והמלאך הממנה על הים, נראה בדמות "רב חובל של ספינה" (מענה של תורה)

"ויאמר אנכי אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך" (וירא יחג) מכאן שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה (שבת קכ"ז). הקשו המפרשים מנלן שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה, אולי נאמר ששניהם שקולים הם? ויש לבאר כי הנה אמרו חכמינו בתלמוד. (וימא ג) תלמיד הנפטר מרבו לא יחזיר פניו וילך אלא מצד פניו והולך. והנה כשראה אברהם אבינו את האורחים, וכתוב "וירץ לקראתם" שמשמעו פנים אל פנים ורץ בדרך כי אי אפשר לרוץ אחורנית, והסב פניו מנגד פני השכינה,

"וירא אליו ה' באלינו ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום" (וירא יחא) התורה הקדושה מדגישה מפרטת ומאריכה אודות מדת החסד של אברהם אבינו, עליו השלום, איך שהיה ביום השלישי למלתו, ויצאה חמה מנרתיקה, ונראו לו בשלושה ערבים, ועם כל זה רץ לקראתם להכניסם לאהל, ולא מסר זאת לשלוח. ואיך שנטע אש"ל בבאר שבע (אשל ראשי תבות אכילה שתיה לינה לוייה) וזאת כדי שנלמד ממעשיו הטובים להיות גומלי חסדים טובים, לסייע בידי אחינו בכל מה שאפשר. וזאת אף על פי שקשה לנו לתת או לעזר שכן נהג אברהם אבינו, עליו השלום, ביום השלישי למלתו וכו'...

ועל פי זה פרשו את הנמרא ביבמות המלוח לעני בשעת דחקו וכו', ולכאורה תמוה, שהרי אם העני לוזה, בודאי הוא דחוק, אלא תרצה שהמלוח בעצמו הוא דחוק, ועם כל זה מצמצם יותר מעצמו, כדי להלוות לעני, ולכן בתפלה אנו מזכירים "אלוהי אברהם, אלוהי יצחק ואלוהי יעקב" וחותמים "מגן אברהם". ופרש רבי צבי אלימלך מדינוב זכותו יגן עלינו אמן, שלא כל אחד זוכה ללמד תורה במסירות נפש כיעקב ולא כל אחד מכון בכל התפלה כיעקב, אך כל אחד מסגל להיות גומל חסדים כאברהם, ודבר זה בהשג ידם של כלם, וכמו שאמרו "עולם חסד יבנה" וראיתי לרבי יעקב מאמשינוב זכותו יגן עלינו אמן, שפרש את הפסוק "והוא ישב פתח האהל" שהיה אברהם יושב בפתח האהל כאוחר, ונותן לאורחים עצמם הרגשה של בעלי הבית.

"וירא אליו ה' באלינו ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום" (וירא יחא) הקב"ה ראה לנכון להתגלות לאברהם אבינו כי ראה אותו שרוי בצער בגלל כושי הכאב של מצוות ברית המלה שקים אברהם בגיל 100 שנה בהיותו זקן וקשיש. ועוד התגלה לו הקב"ה ביום השלישי למלתו שידוע שביום זה הכאב בשאיא. ויש ללמד מפרט חסדיותו של אברהם אבינו למרות שכל עצמו בגיל מבוגר ובמקום לניח הוא יושב בפתח

16:24	כניסת השבת
17:24	צאת השבת
16:45	שקיעה
17:57	ר. חם
6:09	הנץ

הפסרה: "ואשה אחת מפש"י

וזהו שאמר חכמינו ז"ל, גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה, דהינו מלהיות מקביל פניו נגד השכינה. (קול אליהו)

אולם נשאלת השאלה בפי העולם: אמנם אנו לומדים מאברהם אבינו שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה, אבל אברהם אבינו עצמו מנין ידע הלכה זו, ומדוע הניח את השכינה ורץ לקראת האורחים?... ותרץ הג"ר נתן אדלר זצ"ל, שגופו של אברהם אבינו היה כל כך מקדש עד כדי כך שאבריו היו הולכים לעשות רצון הבורא, ולכן כאן כשראה שרגליו הולכוהו לקבל האורחים, הבין שהכנסת אורחים גדולה יותר מהקבלת פני השכינה.

וכעין זה מצינו בדרך המלך שאמר (תהלים קי"ט) "חשבתיו דרכי ואשכבה רגלי אל עדתיך" מרב שמחשבתו היתה טהורה, רגליו נהפכו לקדושה והיו מוליכים אותו למקומות טובים. וכיצא בזה באר רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל את הפסוק (יהושע א.ח) "וזהגית בו יומם וליילה", אם כן מתי יישן? אלא הכונה היא שתהנה ביום בתורה עד כדי כך שבליילה תחלים על הלמוד. ואכן הרעיון הזה ראוי לרב זצ"ל חבר חבור בשם "ריסי לילה" ובו כל החדושים שזכה

לחדש בלילה בעת שנתו, וכשהיה מתעורר מיד היה קם ורושם את החדושים. והלאה שנוכח לחדש חדושים באלו בהקיצו. ולמעשה כך העידו זקני הדור שעבר שהיו הולכים לישון עם קושיא ומתעוררים עם תרוע משום שחיייהם היו חיים של תורה. וכשהחזו"א נפטר מספר, שבגמר ההספדים נגש אחד מהמשתתפים לאחיו של החזו"א ואמר לו: אולי תגדיר בכמה מלים את אחיך? נשא דבריו ואמר: כלם דברו על גדל ידיעתו בתורה, ובמעלות נשמתו, אני רוצה להוסיף שגם גופו היה קדוש, כל דבר אצלו נעשה בקדושה וטהרה על אף שהגוף הוא חמרי. ועל הג"ר יעקב קניבסקי (הסטיפלד) זצ"ל ספרו שבשעה שישן היה גורם במשניות בעל פה... (ועו בהקדמה לספר רע"א).

תרוע נוסף, שאברהם הבין מעצמו שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת מפני השכינה. שהרי כמה ימים לא באו אורחים, ובדייק קצת כשהקדוש ברוך הוא בא מיד באו אורחים. אמר בלבו אם הקדוש ברוך הוא חפץ שאני לא אקבל אורחים מדוע האנשים האלו באו בדייק עכשו לבקר אותי, אין זאת אלא כדי ללמדני שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה. (הרה"ג יעקב גלינסקי שליט"א).

סיפור בהמשכים "צדיקים במבחן" חלק ב.

מצור: נקישות רמות נשמעו על דלת ביתו של גביר העירה, הסמוכה לעיר רדומסק. בפתח עמדו נציגי המורדים הפולנים ובקשו לדבר עם הגביר בדחיפות. המורדים שבאו אל הגביר דרשו ממנו לפתח בעבורם את אוצרות התבואה והיין ואת מחסני המזון שברשותו. הגביר נלקח בידי כוחות המורדים. הוא עמד למשפט מהיר ודינו נחרץ למות. עקב סרובו הנתפס בעיניהם כהקשלת המרד. הם מהרו לצאת אל הצדיק רבי שלמה הכהן מרדומסק, בעל 'תפארת שלמה', הבטחת הצדיק הרגיעה את הבנים. **המשך:** כאשר האב המשחרר שמע מבניו כי עצת הרבי מרדומסק היא שהביאה לידי הצלתו, פנה מיד לרדומסק, להודות לרבי. נהרה של שמחה שרתה על פני הצדיק כשקבל את פני הגביר. "הודו לה' כי טוב", קרא, אך לפתע פנה אל הבנים ושאל: "וכמה כופר היה עליכם לשלם?". כאשר שמע את הסכום הביע הרבי את תמיהתו: "כל-כך הרבה?! הלא זה הון רב!". שוב פנה אל הגביר ואמר: "אם-כן, גם את הפסוק יחזירו לה'...". במדינה התחוללו בינתיים תהפוכות ותמורות. תחלה גברה יד המורדים, אך בהמשך הצליחו הרוסים להכניע את המרד. מחסיניהם ורכושם הלאמו. זמן קצר לאחר מכן נקרא הגביר אל משרדי הממשלה. נאמר לו כי בבדיקות שנערכו בספרי המורדים התגלה כי נגבה ממנו כפר של שלושים אלף רובל, בגלל סרובו לסייע להם. הקצין הודיע לגביר: "מתוך הערכה לגאונותך ולמסירותך למדינה החליטה הממשלה להחזיר לך את כל כספך". באמרו זאת מסר לגדיו שלושים אלף רובל! המופת האחרון הצטרף לראשון והפליא את כל הסביבה. כמה מהחסידים נגשו אל הצדיק לספר לו כיצד התקיימו דבריו עד תום. אך להפתעתם, כאשר התחילו לספר את מה שארע, גער בהם הצדיק: "אינני רוצה לשמע מכם לא מעשיות ולא מופתים. צאו מביתי!". החסידים ברחו בבהלה, מחשש לקפידת הצדיק, והדבר היה לפלא. אחד מזקני חסידי רדומסק החליט לבקר את פשר הדבר. באחת הסעודות שאל: "תמיד ידענו שהספור במופתי הצדיקים מחזק את האמונה, כפי שנאמר 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'. מדוע אפוא הרחיק הרבי את מי שבאו לספר זאת?". הביט בו הרבי במבט בוחן והשיב: "לאחר חטא העגל, כאשר הקב"ה אמר למשה רבנו 'ואעשך לגוי גדול', יכול היה משה לחשב שמכיוון שהגיע לדרגה נפלאה כל-כך, יוכל להרפות מעט מעבודתו. בכל-זאת עמד בנשיון ותבע שהקב"ה יסלח לישראל, עד שאמר 'ואם אין, מחני-נא מספרך'. כך בכל דור דור בוחנים מלמעלה את הצדיקים. נותנים להם אפשרות להראות מופתים, כדי לנסותם אם יכנס בהם חליה רגש של גאווה והם ירפו מעבודתם. לכן בקשתי להרחיק את החסידים ממני, לכל אפל חליה לתחושות של ישות וגאווה". סוף!

פינת ההלכות "סדר ברכת הלבנה" (סימן תכו)

יה. אומרים תפל עליהם אמתה ופחד, וחוזרים ואומרים למפרע, כאבן ידמו וכו', שלש פעמים. [שם עמ' שכת].

יט. יש המוסיפים: "לא יוכלו ליגע בנו, לא בגופנו, לא בממננו, ולא בכל אשר לנו, ולא יהיה לנו כאב שנים". [ילקוט יוסף שבת ה' עמ' שכת].

כ. נהגו לומר פסוק דוד מלך ישראל חי וקים ג' פעמים, שמלכותו נמשלה ללבנה ועתידה מלכותו להתחדש כמו התחדשות הלבנה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקדוש ברוך הוא, דגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, שנאמר, שמש ומנן ה' צבאות. ולכן שמחים בעת אמירת ברכת הלבנה, דגמת שמחת נשואין. ואומרים לבסוף, תנא דבי רבי ישמעאל "אלמלא וכו' וכו'". [ילקוט יוסף שבת ה' עמ' שלא].

כא. יש נוהגים לנער את שולי הבגדים אחר כל סדר הלבנה, וכדי להבריא החיצונים והקלפות שנבראו מקשרוג הלבנה. [ילקוט יוסף שבת ה' עמ' שלא].

כב. ואחר הדלוגים אומר שבע פעמים פסוק לב טהור ברא לי וכו', ואחר כך שיר למעלות אשא עיני וכו', ומזמור הללויה הללו אל בקדשו. [שם].

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאונו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת.נ.צ.ב.ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו" ועוד..